

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. IV. Extraordinarius minister pro minoribus Ordinibus, fortè etiam
pro majoribus Subdiaconatu, & Diaconatu, ex commisiione Papæ potest
esse simplex Sacerdos. Quòd possit conferre Sacerdotium, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

Certè hic textus non dicit esse necessariam præsentiam Metropolitanam ad consecrationem Episcopi, nisi ad melius esse, ibi: *Sed melius est &c.* quia, ut notat Gloss. verb. *Melius est: Licet possit aliquid fieri per alium, & perinde habeatur, ac si per se. . . melius tamen res expeditur per se, quam per alium.* Ergo Canon Apostolorum, & Clemens, præter duos vel tres supponunt necessariam præsentiam Metropolitanam, & tam necessariam, sicuti præsentia Sacerdotis est necessaria ad consecrationem Eucharistiæ. Qualis Consequentiâ?

Deinde, in nullo omnino Canone Apostolorum fit mentio Metropolitanam, ut proinde videri posset, tunc temporis nondum illam dignitatem ab Ecclesia fuisse institutam. Igitur hæc responsio est mera conjectura seu merum figmentum ad infirmanda illa testimonia, alioquin insolubilia.

90. Et vide quid excogitaverit hic Auctor, & alii ante ipsum, ad satisfaciendum Concilio Arausicano? Nego, inquit, illum, qui à duobus Episcopis fuit per vim ordinatus, denuò ordinandum non esse: neque obstat uti Concilium nomine substitutionis, id enim factum est, quia simul cum Ordinatione jurisdictio ei erat concedenda. Hæc ille.

Refutatur. Ego autem dico; ideo uti nomine substitutionis, quia sola jurisdictio erat ei concedenda, jurisdictio, inquam, unius eorum Ecclesiæ, qui ipsum invitum ordinarunt. Addit Concilium, *Et alter in alterius deiectione loco nihilominus ordinatur.* Id est, quàmvis invitum validè fuerit ordinatus, & jam substitutus sit unius eorum Ecclesiæ; nihilominus in alterius deiectione loco alius de novo ordinatur.

Nota etiam, quod sequitur: *Si voluntarium duo fecerint, & ipse damnabitur, quòd cautius ea, quæ sunt antiquitus instituta serpentur.* Quid erat opus voluntarium cum aliis damnare, id est, deponere seu dejicere, si non erat validè ordinatus?

91. Dices; ideo unus dicitur substituendus, & alter ordinandus; quia unus saltem in externa specie erat ordinatus, & propterea etiam dicitur damnandus; alter autem nunquam specie tenus erat ordinatus.

Solvitur. Respondeo; verba Conciliorum propriè sunt intelligenda, nisi aliquid obstat; ergo hæc explicatio eadem facilitate negatur, quàm asseritur; immo majori facilitate, quia nihil obstat, ut patet ex dictis, quòd minus hæc verba omnino propriè possint intelligi.

92. Itaque ut finem imponamus huic controversiæ, bene dicit Conclusio, quod sub iudice lis sit, id est, non satis constat, tres Episcopos esse ministros essentielles seu necessarios necessitate Sacramenti, ita ut, vel uno deficiente, Consecratio Episcopalis non tantum sit illicita, sed etiam invalida. Immo mihi magis placet, non esse ministros essentielles, in tantum ut, si unus

solus consecraret, etiam absque speciali commissione Pontificis, quàmvis graviter peccaret, equidem valeret consecratio.

Sic quippe magis consultatur tum securitati Ordinationis, tum ejus stabilitati; securitati quidem quia alioquin defectus in unoquoque ex tribus, illam irritam redderet, qui defectus in uno scilicet contingere potest, quàm in tribus simul; stabilitati autem, quia sic nunquam fuerit valet minister essentialis, cum alioquin magna fuisset facta variatio, ut patet ex testimoniis sum allegatis, in quibus nunc unus, nunc duo, postea tres, immo omnes constituntur ministri. Proinde planè expedit, ut quantum possibile est, essent Sacramentorum, quæ sunt columnæ Ecclesiæ, stabiles semper & eadem permanent.

Et hæc quidem speculative dicta sunt. Ad praxim enim quòd attinet, omnino curandum est, ut Ordinatio fiat à tribus Episcopis, præter formam in Pontificali præscriptam: adeo ut quis fuisset ab uno solo, vel etiam à duobus, sine speciali commissione Sedis Apostolicæ, consecratus, deberet iterum sub conditione tribus simul consecrari pro majori securitate, ob aliquale dubium de valore prioris consecrationis, ut notat Averla supra §. *In hoc re. Herinex* supra n. 67. & alii.

Idemque consequenter dicitur fore, (loquitur Herinex) de Presbyteris ab hujusmodi Episcopo, dubiè consecrato, ordinatis. Nullatenus tamen existimo scrupulum movendum in casu, quo ordinatus quis fuit in Episcopum ab uno solo ex commissione aut dispensatione Papæ: cum de hujus Ordinationis valore non sit dubitandum. Hæc ille.

Sed nunquid etiam non dubitandum de valore Ordinis Sacerdotalis, quem simplex Sacerdos daret ex simili commissione aut dispensatione Papæ? Solutio patet ex Conclusione sequenti, quæ talis est:

CONCLUSIO IV.

Extraordinarius minister promissionibus Ordinibus, fortè etiam pro majoribus Subdiaconatu, & Diaconatu, ex commissione Papæ potest esse simplex Sacerdos. Quòd potest conferre Sacerdotium ex nullo antiquitatis vestigio constat.

Hujus Sacramenti duplicem esse ministerium Ordinarium & extraordinarium diximus in Conclus. I. & ex Florentino in Decreto Eugenii probavimus. Atque ex ibi dictis facile colligi potest, quis censetur minister extraordinarius, de quo tractat hæc Conclusio; scilicet, qui

qui potest conferre Ordinem; non præcisè vi officii sui seu status; sed dumtaxat ex speciali dispensatione seu commissione Sedis Apostolicæ, ita ut eâ deficiente, etiam deficiat valor Ordinationis.

Cùm autem sint multiplices Ordines seu Ordinationes, quæstio est, an omnium detur extraordinarius minister. Nam alicui possit videri, ad veritatem Decreti Eugeniani abundanter sufficere, si detur vel unius tantùm Ordinis, qui sit verum Sacramentum. Quod addo; quia loquitur Eugenius de Sacramento Ordinis.

Hinc si minores Ordines non sint vera Sacramenta à Christo instituta, ut Aliqui docent, neque Subdiaconatus, sed tantùm quædam Sacramentalia, ab Ecclesia instituta, necessarium erit, ut saltem Diaconatus aliquando fuerit collatus, aut aliquando possit conferri à ministro non Episcopo.

Et sanè si minores Ordines non sint vera Sacramenta, neque Subdiaconatus, nemo dubitat, quin possint conferri, Ecclesiâ sic volente, à simplici Sacerdote, immo à non Sacerdote; quia per quas causas res aliqua nascitur, per eandem etiam dissolvitur; ergo Ecclesiâ, quæ de facto statuit illos Ordines non conferri, nisi per Episcopum, poterit procedente tempore statuere, ut etiam ab aliis possint conferri. Sicut namque possit mutare materiam & formam illorum Sacramentalium, ita etiam eorum ministrum.

Præscindendo itaque ab illa controversiâ, de qua supra egimus, & supponendo, quòd tam Subdiaconatus, quàm etiam minores Ordines, sint vera Sacramenta, à Christo instituta; equidem certum nobis apparet, minores Ordines posse conferri à ministris non Episcopis: Et de facto tales ministri sunt, saltem ex consuetudine, Abbates Sacerdotes, ab Episcopo benedicti respectu suorum Religiosorum.

Est sententia communis, quam docet Scotus 4. dist. 24. q. unica n. 8. ibi: *Et si circa particulas huiusmodi descriptionis (Sacramenti Ordinis) queras, quis est minister idoneus? Respondeo, quòd Episcopus, & solus in sacris Ordinibus, in aliis autem non sacris aliquando ex commissione aliqui privilegiati, ut Abbates.*

Quæ utriusque commissio colligitur ex cap. Cùm contingat. 11. de Etate & qual. & ord. præf. ibi: *Super quo tibi scribitur respondemus, quòd cum in sancta Synodo sit statutum, ut Lectores per manus impositionem licentia sit unicuique Abbati in proprio Monasterio solummodo faciendi, dummodo ipsi ab Episcopo (secundum morem præficiendorum Abbatum) manus impositio facta noscatur, & consuetam esse existeret Sacerdotem: per primam tonsuram, iuxta formam Ecclesiæ datam, à talibus Clericis Ord. conferatur.*

Sed cùm Clericalis Ordo non sit verum Sacramentum, ut constat ex alibi dictis, hoc jus

parum probat; immo nihil, nisi in quantum meminit Statuti 7. Synodi, quod hic subscribo ex Binio tom. 3. Conciliorum: *Lectoris autem manuum impositionem licet in proprio monasterio etiam solum unicuique monasterii Præsfecto facere, si ipsi Præsfecto scilicet ab Episcopo manus est imposita, qui fuit & ipse Presbyter.* Ità prælatum Concil. can. 14.

Et refertur dist. 69. cap. 1. hisce verbis: *Lectoris autem manus impositione licentia est Abbati solummodo in proprio monasterio faciendi: si dumtaxat eidem Abbati manus impositio facta noscatur ab Episcopo (secundum morem præficiendorum Abbatum) dum consistet illum esse Presbyterum.*

Ubi Glossa verb. Lectoris, inquit: *Vel etiam Ostiarii (quia Ostiarius est Ordo inferior) non autem Exorciste vel Acolyti (quia Exorcistatus & Acolythatus sunt Ordines superiores) faciendi ius habet: licet sit arg. contra de Ord. ab Episcopo, qui renun. Episc. c. 1. sed & si Abbas ex privilegio habeat, ut omnes minores conferat, bene potest. Sed nunquid hodie Abbas potest conferre istos Ordines? Credo, quòd sic, si tamen manus ei est imposita extra de Etate. & quali. Ord. Cùm contingat.*

Præterea, Glossa in dicti cap. Cùm contingat, verb. Abbati ait: *Hoc idem potest (scilicet Lectores Ordinare) electus in Abbatem & confirmatus, si Episcopus eum differat (sive rationabili causâ) benedicere; ut supra de Supp. neglig. Prælat. Statuimus, sequentis tenoris: Statuimus præterea (inquit Alex. 3.) ut si Episcopus certis cum humilitate ac devotione (sicut convenit) substitutos Abbates vestros benedicere forte renuerit, eisdem Abbatibus liceat proprios Monachos benedicere, & alia, quæ ad officium huiusmodi pertinent exercere, donec ipsi Episcopi suam duritiam recogitent, & Abbates benedicere non recusent.* Ubi Glossa verb. Alia: *scilicet ut conferant Lecturatum in proprio Monasterio.*

Et eadem est ratio, ut patet, aliorum Ordinum; si verum est, quòd iura jam allegata loquantur, sicuti communiter intelliguntur ab Auctoribus, de vero Ordine Lecturatus: de quo ego aliquantulum dubito; quia iste Lecturatus dicitur conferri per manus impositionem, & sicuti notat hæc Glossa, illa impositio manuum non est nisi quædam benedictio, eod. verb. ibi: *Cum & illa impositio manus non sit nisi quædam benedictio, ut 1. q. 1. Manus.* Jam autem certum est, hodie Lecturatum, verum Ordinem, non conferri per manuum impositionem (nisi improprie loquendo) sed per traditionem libri cum proportionata forma verborum, quæ traditio videtur aliquid amplius esse, quàm simplex benedictio.

Hinc subijcio aliud jus commune extra de Ord. ab Episcopo, qui renun. Episc. cap. 1. (quod est Alexan. III.) ibi: *In secundo vero casu (puta quando Episcopus renuntiavit etiam dignitati, & non tantum loco) distinguendum*

Dddd puta-

7. Synodi. quod concedit Abbas. dicitur benedictis conferre Lecturatum.

97. Idem potest. sunt non benedicti. si benedicti sine causa differatur.

98. Eadem est ratio aliorum Ordinum;

ut ostenditur ex c. 1. de Ord. &c.

95. Abbates possunt conferre minores Ordines sicuti Religiosis.

Scotus.

Probari solet primo ex c. 11. de Etate & c.

96. Statutum

putamus utrum sacros contulerit, an minores. Si enim à tali Ordine usque ad Subdiaconatum aliquis accepit: quia & huiusmodi Ordines à non Episcopis quandoque conferuntur, & in illis deservire poterit, & ad maiores (si idoneus fuerit) promoveri. Ubi Gloss. verb. *A non Episcopis: Id est, inquit, Abbatibus, 69. dist. Quomam videmus.*

99.
Abbatibus
posse con-
ferre mino-
res Ordines
supponit
Concilium
Trident.

Atque hanc potestatem concessam Abbatibus, clarissimè supponit Concilium Tridentinum sess. 23. c. 10. de Refor. in principio, dicens: Abbatibus ac aliis quibuscumque, quantumvis exemptis, non liceat imposterum, int. à fines alicuius Diocesis consistentibus, etiamsi nullius Diocesis vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui regularis subditus sibi non sit, Tonsuram vel minores Ordines conferre. Nec ipsi Abbates & alii exempti, aut Collegia vel Capitula quacumque, etiam Ecclesiarum Cathedralium, literas dimissorias aliquibus Clericis secularibus, ut ab aliis ordinentur concedant: sed horum omnium ordinatio, servatis omnibus, quæ in huius sanctæ Synodi Decretis continentur, ad Episcopos, int. à quorum Diocesis fines existant, pertineat: non obstantibus quibusvis privilegiis, præscriptionibus, aut consuetudinibus etiam immemorabilibus. Huculque Concilium.

Restringit
eorum po-
testatem ad
subditos
Regulares.

Ubi restringit potestatem Abbatum, conferendi minores Ordines, ad subditos Regulares; quæ restrictio quomodo intelligenda sit, non est huius loci disputatio, ubi solum queritur; an possint minores Ordines conferri ab alio, quàm à vero Episcopo. Dum autem restringitur potestas, necessariò supponitur, illam aliquando fuisse, & de factò adhuc esse.

100.
Privilegium
Greg. non
quo id con-
ceditur.

Cæterum quia privilegia inserta juri communi, non adeò clara sunt, subjiciam duo aut tria, quæ inveniuntur in Bullis Pontificiis extra jus commune. Primum erit Gregorii noni pro Congregatione sancti Benedicti Vallisolei, Bulla: *Apostolica Sedis benignitas*. 14. apud Rodriguez, ibi: *Auctoritate tibi presentium indulgemus, ut liceat tibi, & tuis successoribus eiusdem monasterii indumentis Sacerdotalia benedicere, ac Monachos & Clericos seculares, monasterio ipso pleno iure subiectos usque ad Acolythatus Ordinem promovere &c. Datum Interamniæ 3. Calend. Iunii, Pontif. nostri anno 10.*

Aliud Iulii
secundi.

Secundum pro eadem Congregatione concessit Iulius 2. Abbatii monasterii sancti Emiliani, Bulla 25. apud Rodrig. hisce verbis: *Nec non quoscumque Monachos eiusdem monasterii primà clericali tonsurâ insignite, ac eos ad quatuor minores Ordines dumtaxat promovere . . . liberè & licitè possit & valeat.*

101.
Tertium
Innoc. 8.

Tertium est Innocentii octavi pro Ordine Cisterciensi, Bulla: *Exposcit tua devotionis* 5. apud Rodrig. ibi: *Cum itaque sicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, ex privilegiis & indulgiis Apostolicis tibi (Ioanni Abbati Monasterii Cistercii Cabilonenfis Diocesis) & aliorum quatuor Monasteriorum prædictorum Abbatibus pro tempore existentibus, ut omnes Ordines minores per-*

sonis Ordinis eiusdem intrâ Monasteria prædicta conferre &c. valerent &c. concessum fuerit . . . No qui Ordinem ipsum præ cæteris in vicibus gerimus charitatis & illum intendimus non minoribus gratiis & privilegiis, quàm prædecessores nostri fecerunt, decorare, tuis in hac parte supplicationibus inclinat, tibi & successoribus tuis ac dictis Abbatibus alicuius quatuor Monasteriorum prædictorum, nunc & pro tempore existentibus, ut de cætero perpetuis futuris temporibus prædicta & quacumque alia vestigantia &c.

Ac ne Monachi dicti Ordinis pro suscipiendis subdiaconatus & Diaconatus Ordinibus, extra diocesium hinc inde discurrere cogantur, tibi & successoribus tuis, & quibuscumque à dicti Ordinis Monachis, aut quatuor Abbatibus præfatis ac eorum successoribus, quatuor Monasteriorum prædictorum Religiosis, quæ ad id idoneos repereritis, Subdiaconatus & Diaconatus Ordines huiusmodi aliis: ritè conferre . . . licitè possitis & possint auctoritate Apostolica & certa scientia tenore presentium de specialis auctoritate indulgemus, Datum Roma apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1489. 5. Idus Aprilis Pontif. nostri anno 5.

Ecce amplissimum privilegium, non solum conferendi minores Ordines, sed etiam Subdiaconatum & Diaconatum. Quod si videtur Scotus, non dixisset, Pontificem illum etiam in re tanti momenti; sed certissimè affirmasset etiam in sacris Ordinibus aliquando ex commissione non Episcopum posse esse ministrum jam autem hoc negavit, quia tale privilegium non vidit.

Nunquid etiam Adrianus mutasset sententiam? Hic Auctor (qui postmodum summus Pontifex, sextus illius nominis) in 4. de Sacramento Confirmationis art. 3. & 4. dicitur principaliter. *vers. Nonum*, sic ait: *Claret dicitur, Presbyteri Cardinales constituant minores Ordines, dicendum est, quod æquè dubium est de illis, & de Confirmatione, non enim claret, quomodo possent à non Episcopo conferri, si solus Episcopus ex iustificatione Christi sit horum Sacramentorum minister: verò solâ Ordinatione Ecclesie referretur Episcopis, tunc quilibet Sacerdos potest conferre, & minores Ordines conferre, licet peccet contra Ecclesie Statutum ea conferendo.*

Et quàmvis ibi non loquatur ex propria sententia, sed solum referat media Durandi, quibus probat, Sacramentum Confirmationis non posse conferri à simplici Sacerdote ex commissione Papæ: quia tamen principali sententia subscribit dicens: *Probabilior mihi videtur opinio, quòd solus Episcopus est conventus & idoneus minister huius Sacramenti: ita quòd simplex Sacerdos, etiam ex commissione Papæ tentando confirmare, nihil facit; etiam videtur subscribere mediis Durandi, nisi expressè neget. Porro non negat ea, sed potius affirmat, dicens: Fictio videtur, quod possit simplicis Sacerdoti committere potestatem confir-*

mandi, & non conferendi Ordines, saltem majores, ut ibi ipsi dicunt.

Nec suffragatur; si recurrant ad hoc, quod Papa non habet majorem potestatem supra corpus Christi verum, quam simplex Sacerdos, & ideo non possit ipsi conferre Ordines majores, qui respiciunt corpus Domini verum: quia similiter Papa non habet potestatem roborandi animum spiritualiter plusquam Episcopus, & tamen, secundum eos, potest hoc committere simplici Sacerdoti, & non Episcopo. Hec ille. Ubi satis clarè significat, idem se sentire de majoribus Ordinibus, quod sentit de Sacramento Confirmationis. Et consequenter idem de minoribus, si sint vera Sacramenta.

Sed quia hoc negabat Durandus, existimans, solum esse aliqua Sacramentalia, ab Ecclesia instituta, ideo concessit posse Ecclesiam eorum collationem committere simplici Sacerdoti. Sic enim ait 4. dist. 7. q. 4. ad secundum: Videtur autem quod proprius minister Confirmationis sit Episcopus, præcipue per illud, quod dicitur de Consec. dist. 5. cap. Manus. Minister autem minorum Ordinum videtur esse simplex Sacerdos, ut patet per illud, quod dicitur extra de Ordinato ab Episcopo, qui renuntiavit Episcopatu cap. 1. quàmvis non appareat manifesta ratio, quare altiore ministerium requirit Confirmatio, quàm minores Ordines, nisi quod minores sint quedam Sacramentalia, per Ecclesiam instituta, & ideo circa ea potest Ecclesia variare quoad ministerium & quedam alia prout placet. Ità Durandus.

An idem, vel diversum doceat Adrianus, mihi non est compertum; quia de Sacramento Ordinis suo loco non scripsit, saltem in libro, quo ego utor. Interim Vasquez disp. 243. c. 3. n. 28. ait: Existimat (Adrianus) ex divina institutione solum Episcopum esse ministrum hujus Sacramenti, & minores Ordines Sacramentalia esse. Quod si verum est, consequenter debet negare, minores Ordines, etiam ex commissione Papæ posse conferri à non Episcopo.

Quid ergo respondisset Adrianus, si vidisset illas commissiones Pontificum, non solum administrandi minores Ordines, sed etiam majores? Audi quid dicat loco supra allegato: Ad secundum, inquit, principale, de facto Gregorii: dico primo, quod si per Ecclesiam Romanam intelligatur caput ejus, putà Pontifex: certum est, quod possit errare, etiam in iis, quæ tangunt Fidem, hæresim per suam determinationem aut decretalem asserendo. Plures enim fuerunt Pontifices Romani hæretici.

Item & novissime fertur de Ioanne 22. quod publicè docuit, declaravit, & ab omnibus teneri mandavit; quod animæ purgatæ ante finale iudicium non habent stolam, quæ est clara & facialis visio Dei; & Univerſitatem Parisiensem ad hoc induxisse dicitur, quod nemo in ea poterat gradum in Theologia adipisci,

nisi primitus hunc errorem pestiferum jurasset se defensurum, & perpetuè ei adhæsurum.

Item patet hoc de errore quorundam Pontificum circa Matrimonium; de quo in cap. Licet de Spons. duor. Item de errore, quem edidit Cælestinus circa matrimonium fidelium; quorum alter labitur in hæresim: cuius error olim habebatur in antiqua compilatione in cap. Laudabilem, de Converſ. conjug. ut refert hofſienſis in cap. Quanto; de Divortiis. Non tamen dico, Gregorium hic errasse, sed evacuarè intendo impossibilitatem errandi; quam alii asserunt. Hæcenus Adriani.

Sed ego summo perè miror; tantum virum nimis levem fuisse in credendo iis, quæ ferebantur de Ioanne 22. nam falsissimum esse, quod hic ei affingitur; demonstrat evidentibus testimoniis Waddingus in Annal. Minor. ad Annum Christi 1333. n. 10. & seq. De aliis erroribus Pontificum, quos commemorat, suo loco tractabimus.

Quod ad propositum nostrum attinet, hic Auctor, ut etiam Durandus (qui supra ad 1. ait: Nescio cur non possit dici, quod Gregorius cum fuerit homo, & non Deus, potuerit errare) hi inquam Auctores facile responderent ad privilegia citata, illos Pontifices tamquam homines potuisse errare; immo cum Adrianus & Durandus agnoscant saltem Diacónatum pro vero Sacramento Ordinis; vel dicendum eis fuisset, privilegium non esse authenticum, vel fatendum Sacramentum Ordinis à Christo institutum, cuius proprius & ordinarius minister est Episcopus; posse ex dispensatione Pontificis validè & licitè conferri à non Episcopo, quod est nostra Conclusio; aut certè Innocentium errasse, concedendo illis Abbatibus potestatem, quam non poterat concedere; obſtante iure divino, quo illa potestas competit solis Episcopis; cæteris omnibus exclusis, in quibuscumque circumstantiis, sicuti solis Sacerdotibus iure divino competit consecrarè corpus & sanguinem Domini.

Innocentium autem tam turpiter errasse, uti & alios Pontifices, supposito quod minores Ordines sint vera Sacramenta, nolumus foris dicere, nec intus sentire, quia videtur iniuriosum Sedi Apostolicæ; præsertim post Concilium Florentinum, quod, ut supra vidimus, non desinit, nisi ministrum ordinariam hujus Sacramenti esse Episcopum. Et aliunde hæc res dependet à sola voluntate divina seu institutione Christi, quàm meliùs scire possunt & debent Pontifices Romani, qui sunt vicarii Christi, quam reliqui Christiani, etiam Doctores Ecclesiæ, qui sunt oves Christi, de quibus dixit Petro, & ejus successoribus, qui sunt Romani Pontifices: *Pasce oves meas*, Ioan. 21. v. 17. Ioan. 214 sana utique & vera doctrina; maxime in ministerio Sacramentorum, non erroribus & falsis; ut sic dicam, Sacramentis.

Dddd 2

Sed

103. Sententia Durandi.

105. Forè dixisset illos Pontifices tamquam homines potuisse errare.

104. Quid Adrianus responderet, si vidisset præfata privilegia?

106.
An factis
conferat de
privilegio
Innocen-
tii? Et ar-
guitur pro
parte nega-
tiva.

Sed dicit aliquis; non satis constat de privilegio Innocentii, nam apud Rodrig. dicitur concessum anno 5. Pontificatus, ut supra vidimus; apud Vasquez verò supra n. 40. (qui se illud vidisse, & asservari testatur in Bibliotheca Collegii sui Complutensis) dicitur datum anno 4. Pontificatus.

Deinde, quàmvis non desint Theologi, qui dicant, se accepisse à viris fide dignis, hoc idem privilegium sub eodem Pontifice Prælati Franciscanis in India concessum fuisse; quidem nullum simile allegatur, ab alio Pontifice concessum; mirum autem foret, quòd nullus præter Innocentium hæc potestate fuisset usus; cùm tamen alii reperiantur, qui concesserint privilegium conferendi minores Ordines in Indiis.

107.
Privilegium
Leonis X.
conferendi
minores
Ordines.

Sufficiat Bulla Leonis decimi: *Dilecti filii*, 3. apud Rodrig. in qua hic Pontifex diversa privilegia, aliàs concessa pro Indiarum incolis à Nicolao IV. Ioanne XXII. Urb. V. Eugenio IV. & aliis Romanis Pontificibus, rursus motu proprio & certâ scientiâ ac potestatis plenitudine concedit. Porrò unum ex illis privilegiis exprimitur hæc verbis: *Nec non aggregatos eosdem (ubi Episcopi non habentur) clericali insignire characterè, & ipsos ad minores Ordines promoverè licere.*

Si illi Pontifices sensissent, se habere potestatem committendi etiam Subdiaconatum, & Diaconatum, cur id quoque non fecissent? Nam hi Ordines tam necessarij sunt, immo magis necessarii, ut sic dicam, quàm minores Ordines.

Vitoria.

Scio, quòd Vitoria in sum. q. 235. dicat, se vidisse Bullam Papæ, quibusdam Abbatibus Ordinis Cisterciensis concedentis, quòd possent conferre Subdiaconatum. Item, quòd Navarrus lib. 5. Consil. Consil. 14. in principio scribat, à multis Maximis Pontificibus illud privilegium fuisse concessum, & nu. 1. Prædicti Monasterii Abbates usos fuisse semper prædicto privilegio. Sed quis fuerit ille Papa, vel qui fuerint illi Maximi Pontifices, omnino siletur; neque specificatur Monasterium, sed in generali solum dicitur: *Abbas cuiusdam Monasterii Germaniæ Ordinis Cisterciensis*; ex quibus & illud privilegium aliquo modo redditur suspectum.

Navarrus.

108.
Quid possit
respondere
ad illud pri-
vilegium.

Itaque dici possit, Pontifices, qui concesserunt privilegium conferendi minores Ordines, id fecisse juxta probabilem sententiam, quæ docet, non esse Sacramenta; & idem responderi possit de Subdiaconatu; adeoque Pontifices illos non errasse, saltem formaliter, tamen si Sacramentum Ordinis non posset conferri, etiam extraordinariè, nisi ab Episcopo.

Omitto quod legitur apud Rodrig. tom. 1. qq. Reg. q. 18. a. 3. Doctissimus quidam vir privilegium supra positum Innocentii VIII. nixus fuit explicare dicens, quòd ipsis Abbatibus tantùm in eo conceditur facultas, ut in suis Monasteriis possit quilibet Antistes Ca-

tholicus suos subditos sacris Ordinibus insignire. Sed hæc explicatio, ut bene hic notat præfatus Auctor, aliena est à litera dicti privilegii.

Ceterùm cùm privilegium Innocentii VIII. constanter ab omnibus Auctoribus allegatur, & Rodrig. supra dicat: Patres supradicti id est, Abbates, quibus concessum referunt prædictum privilegium) eo usi sunt, pro ut accepit à Patribus dicti Ordinis, ad minus fide esse dubiam; ità ut meritò quis possit dicere, hæc Pontifex concessit istud privilegium, adeoque vel erravit, saltem materialiter, vel Ecclesia habet potestatem, constituendi non Episcoporum extraordinarium ministrum Subdiaconatum & Diaconatus; habet, inquam, potestatem à Christo, qui, sicut voluit, ità instituit ministrum hujus, & aliorum Sacramentorum.

Reliquas difficultates, quæ concernunt hoc propositum, longè & latè discussimus in prima parte hujus operis Disp. 3. Sect. 2. Concl. 4. & seq. ubi de ministro extraordinario Sacramenti Confirmationis.

Venio ad ultimam partem Conclusionis, quæ improbari non potest ex aliquo privilegio concessio Abbatibus, aut aliis Prælati Regionum, sive pro his partibus, sive pro Indiis, & aliis Regionibus infidelium; quia nullum tale hæcenus ab aliquo, vel dubiè fuit allegatum, quòd mihi maximum signum est, Ecclesiam non habere potestatem constituendi extraordinarium ministrum Sacerdotij; aliòquin in partibus infidelium, ubi major esset necessitas Sacerdotis, quàm Ostitij, Lecturæ &c. talem ministrum nunquam instituisset.

Tota ergo difficultas hæc oritur ex potestate Chorepiscoporum, quæ videtur aliquando extendisse, non solum ad collationem Subdiaconatus & Diaconatus, sed etiam Sacerdotij, cùm tamen Chorepiscopi non essent ordinati ne Episcopi, sed tantùm simplices Sacerdotes, ut satis videtur probari ex Epistola quarta à quinta Damasi Pontificis, de qua supra fecimus mentionem.

Quòd autem Chorepiscopi poterint ordinare non tantùm Subdiaconos, & Diaconos, sed etiam Sacerdotes, videtur colligi ex Concilio Ancyrano can. 12. aliàs 13. juxta tertiam translationem, quæ talis est: *Chorepiscopi non licere Presbyteros vel Diaconos ordinare, sed in urbibus Presbyteros, nisi cum literis ab Episcopo promissum fuerit in aliena parochia.* Ergò videtur, quòd cum literis Episcopi licitum eis fuerit, urbium Presbyteros ordinare.

Verùm duæ priores alium planè sensum expriment. Prima (quæ est Dionysii Exiguus) quæquamque, ut fideiorem & antiquiorem sequitur Baronius an. 314. n. 51. sic sonat: *Chorepiscopi non licere Presbyteros aut Diaconos ordinare, sed nec Presbyteros civitatis (id est, Parochias) sine præcepto Episcopi vel literis in unaqueque Parochia*

chia aliquid imperare, nec sine auctoritate literarum eius, in unaquaque Parochia aliquid agere.

Secunda translatio ferè eisdem utitur verbis: Vicarius Episcoporum, quos Græci Chorepiscopos vocant, non licere vel Diaconos ordinare: sed nec Presbyteris civitatis, sine Episcopi præcepto, amplius aliquid imperare, vel sine auctoritate literarum eius, in unaquaque parochia aliquid agere.

Ex quibus verbis patet (inquit Vasquez supra n. 41.) in eo canone vetitum non fuisse Chorepiscopis, sine licentia Episcopi ordinare Presbyteros civitatis, sed ipsi Presbyteris civitatis, ne in quacumque parochia (id est, in aliena parochia, ut ipse explicat) sine literis Episcopi quidquam fieri juberent. Hæc ille. Quem sequitur Averfa q. 3. sect. 3. §. In Concilio. Ego autem existimo, salvo meliori, ibi nihil fuisse prohibitum Presbyteris civitatis; sed Chorepiscopis fuisse prohibitum, tum ne ordinarerent Presbyteros, aut Diaconos, tum ne Presbyteris civitatis, id est, Parochis civitatis, in suis Parochiis, sine literis Episcopi, aliquid imperarent, aut aliquid in eorum parochiis agerent; cum Parochi civitatis non ipsis, qui solum erant Vicarii rurales, sed immediate Episcopo forent subiecti.

Ceterum si hoc modo, sive illo modo verba ista intelligas, patet, quod ex illo canone non rectè probetur, simplices Sacerdotes aliquando ex commissione Pontificis ordinasse alios Sacerdotes.

Et ideo Vasquez supra recurrit ad Concilium Antiochenum, in quo cap. 10. statuitur: Qui in villis & vicis constituti sunt Chorepiscopi, tametsi manus impositionem ab Episcopis susceperunt, & ut Episcopi sunt consecrati, tamen placuit sanctæ Synodo, scire eos oportere modum propriam retinere & gubernare adiacentes Ecclesias sibi commissas, & esse contentos propria sollicitudine & gubernatione, quam susceperunt. Constituire autem his permittitur Lectores & Subdiaconos atque Exorcistas, quibus sufficiat istorum tantum graduum licentiam accepisse. Non autem Presbyterum aut Diaconum audeant ordinare, præter conscientiam Episcopi civitatis vel Ecclesie, cui adiacens invenitur seu ipse, seu Regio, in qua præesse dignoscitur.

Ex quo, inquit Vasquez, à contrario sensu colligitur, Episcopo sciente & consentiente seu non contradicente, posse à Chorepiscopis non modò Diaconos, verum etiam Presbyteros ordinari. Nam si Chorepiscopi nullo modo Diaconos & Presbyteros ordinare possent, sicut simpliciter concessit illis Concilium, ut Subdiaconos ordinarerent, simpliciter illis negasset Ordinationem Diaconorum & Presbyterorum, & non solum sine conscientia Episcopi. Cum igitur talem Ordinationem illis cum eo dumtaxat additamento prohibeat, signum est, sciente & consentiente Episcopo Diaconos & Presbyteros ab eis ordinari potuisse. Hæc ille.

Responderet forte aliquis ex Binio Tom. I. Conc. in Notis ad præfatum Concilium, verb. Regula. Canones 25. hujus Concilii, ad probandum aliquid allegati, propterea quod ab Eusebianis instituti essent, ab Antiquioribus rejecti fuerunt.

Respondetur secundo; aliæ duæ versiones sic legunt: Prima: Qui in vicis vel possessionibus Chorepiscopi nominantur, quævis manus impositionem Episcoporum perceperunt, & ut Episcopi consecrati sint: tamen sanctæ Synodo placuit, ne modum proprium recognoscant, ut gubernent sibi subditas Ecclesias, earumq; moderamine curas, contenti sint. Ordinant etiam Lectores & Subdiaconos: atque Exorcistas quibus promotiones istæ sufficiant. Nec Presbyterum verò nec Diaconum audeant ordinare, præter civitatis Episcopum (id est, absque interventus Episcopi) cui ipse cum possessione subditus est.

Secunda: Li qui sunt in vicis vel pagis, vel quæ dicuntur Chorepiscopi, etiamsi Episcopi Ordinationem manuumve impositionem acceperint, visum est, ut suum modum sciunt, & sibi subditas Ecclesias administrant, earumque curæ & sollicitudine gerendæ contenti sint: constituant autem Lectores, Hypodiatros & Exorcistas, & eorum promotionem sufficere existiment. Nec Presbyterum, nec Diaconum ordinare audeant, absque arbitrio Episcopi (id est, absque interventus urbis Episcopi) cui subditus ipse & Regio. Quia scilicet hæc ordinatio erat proflus solis Episcopis reservata; inquit Averfa supra. Sed hoc falsum est, ut patet ex dictis de Diaconatu.

Ideo respondetur tertio: Chorepiscopos, de quibus loquitur hoc Concilium, fuisse Ordinatione veros Episcopos, ut patet ex illis verbis in secunda versione: Etiamsi Episcopi Ordinationem, manuumve impositionem acceperint; sed quia erant infra Suffraganeorum, quales hodie adhuc in aliquibus partibus habentur, noluit Concilium, ut sine licentia Episcopi Diaconos aut Presbyteros consecrarent, quævis alioquin Ordinationes aliter factæ fuissent validæ; sicuti hodie severissimè prohibetur, ne alterius Episcopatus homo ordinetur, etiam à verissimo Episcopo, sine licentia proprii; adeo ut aliqui canones, prout supra vidimus, dicant, eam Ordinationem esse irritam, cum alioquin validissima sit, juxta communem sententiam; ergo ex ea prohibitione istius Concilii, ne Chorepiscopi sine licentia Episcopi conferant Ordines illos; penitus non inferitur, quod potuerint à simplici Sacerdote concedi.

Et hinc, quia Damasus Papa videtur sensisse, Chorepiscopos, etiam illos, de quibus loquitur istud Concilium, non fuisse Ordinatione veros Episcopos, ideo consequenter docuit, Ordinationes eorum irritas & iterandas.

Et sanè ex hypothesi, quod Chorepiscopi non fuerint veri Episcopi, sed simplices Sacerdotes; quomodo præfatum Concilium, quod erat illegitimum & Conciliabulum potius Eusebianorum,

114. Prima resp. ex Binio.

Secundæ resp.

115. Tertis resp. Chorepiscopi de quibus loquitur hoc Conc. fuisse veros Episcopos.

116. Contrarium videtur supponere Damasus.

& secundam.

Vasquez.

Averfa.

112. Quid in illo Concilio fuerit prohibitum Chorepiscopis.

Non rectè ex eo probatur simplices Sacerdotes aliquando ordinasse alios Sacerdotes.

113. An rectè probetur ex Conc. Antiocheno.

Videtur quod sic ex Vasquezio.

norum, absque auctoritate Pontificis convocatum, quomodo, inquam, potuit dare illis potestatem consecrandi Sacerdotes, etiam de licentia Episcoporum? Nam solius Pontificis est, dare illam potestatem, si dabilis est, ut cum communi sententia fatetur Vasquez supra n. 43.

117. An Chorepiscopi habuerint commissionem ordinandi Sacerdotes à Pontifice. Vasquez.

Planè, inquis, fatetur, & ideo ait: Quod in prædicto Concilio can. illo 10. dicitur: non licere Chorepiscopis ordinare Diaconum & Sacerdotem sine conscientia Episcopi, non est ita intelligendum, quasi commissio faciendæ esset ab Episcopo; sed ita, ut commissio non intelligatur facta ad hos Ordines conferendos, nisi sciente & consentiente Episcopo loci. Supponit autem Concilium, aliunde Chorepiscopos hanc commissionem à Pontifice Romano, aut Concilio Generali habuisse, quam Provinciale illud, postea approbatum in Trullo, moderari eo modo potuit in sua Provincia, ut melius fieret. Hæc ille.

Sed falsum supponit istud Concilium, nisi Vasquez ostendat Pontificem, vel Concilium Generale, quod dedit commissionem. Quod autem addit de approbatione illius Concilii in Trullo, nullus est momenti; cum ipsum Concilium in Trullo fuerit illegitimum & reprobatum, ut patet ex Binio Tom. 3. Concil. in Notis ad hoc Conc. verb. *Reprobatum.*

118. Approbatio Concilii Antiocheni in Trullo.

Sed audiamus approbationem: *Obfirmamus etiam reliquos omnes canones, qui à sanctis & beatis nostris Patribus expositi sunt, id est, à 318. sanctis ac divinis Patribus, qui Nicæa convenerunt, usque qui Ancyræ, & iis etiam, qui Neocesæaræ, similiter & qui Gangris, & præterea iis, qui in Antiochia Syria &c.*

Nunquid sancti & beati illi Patres Concilii Antiocheni, qui Athanasium legitimum Episcopum deposuerunt, substituentes Gregorium Cappadocem hæreticum? Ego illos non dixerim Sanctos & Beatos, nisi ratione suæ Ordinationis, sicut credo, illa verba intelligenda sunt. Et certum est illos Sanctos Patres aliqua impia scelerata atque indecora decreta decrevisse, ut patet ex Binio Tom. 1. Concil. in Notis ad illud Concil. verbo: *Ariani.*

119. Exponitur can. Concilii Antiocheni de Chorepiscopis, qui veri erant Episcopi.

Et ideo can. ille de Chorepiscopis, parvæ posset alicui videri auctoritatis, nisi intellectus de veris Episcopis, ut antea explicavi; & rursus explico; quia licet Chorepiscopi ex eo officio non fuerint necessariò veri Episcopi consecrati, tamen valde verisimile est, sæpè fuisse veros Episcopos; uti nunc Vicarii Episcoporum, quæ tales, non sunt Episcopi consecrati, aliquando tamen re ipsa, & ut sic dicam, materialiter sunt Episcopi.

120. quibus prohibetur consecrare Diaconos vel Sacerdotes sine licen-

Et verò fuit olim consuetudo (ut in D. Augustino constat) Episcopos consecrare suos successores, eisque committere administrationem Episcopatus magna ex parte; illi ergo potuerunt in numerum Episcoporum computari.

Itaque Chorepiscopis, qui sic materialiter erant veri Episcopi, prohibuit Concilium Antiochenum consecrare Diaconos vel Sacerdotes sine licentia Episcopi civitatis, cui ipsi erant subjecti. Quæris, cur etiam non prohiberent consecrare Episcopos, cum & hoc ipsum valde possent facere vi suæ Ordinationis.

Respondeo; quia etiam ipsi Episcopi civitatis hoc non possunt licite facere, sine licentia Primatis seu Archiepiscopi, & non nisi tres simul, adeoque non erat tantum periculum, quòd Chorepiscopi consecrarent Episcopos sine scitu Episcopi civitatis, quantum etiam, quòd alios Ordines, qui non exigunt nisi unum Episcopum, clanculum conferrent.

Sed antequam finio hanc controversiam, operæ prærium duxi adscribere, quod ego apud Hiquæum in suo Comment. 4. dist. 2. q. unica n. 89. ubi, volens ostendere, Chorepiscopos, de quibus loquitur Concilium Antiochenum, fuisse veros Episcopos, sic ait: Abscedit ad confirmationem horum, Decretum Damasi non fuisse ulò receptum, etiam in ipsa Ecclesia Occidentali, ut patet ex Epist. Nicolai ad Rodolphum Episcopum Bituricensem de Chorepiscopis, inquit, *asseris multas esse in regionibus vestris Ordinationes Presbyterorum & Diaconorum effectas, quos quidam Episcoporum deponunt, quidam verò denuò consecrant. Nos verò dicimus innocentes oportere percipi, nec ullas debere fieri ordinationes, vel iteratas consecrationes. An ipsæ septuaginta Chorepiscopi facti sunt, quos qui dicitur Episcoporum habuisse officium? Sed quæ facti Canon ne omnes sibi omnia vindicent, ac per hoc dignitas Episcoporum ad Chorepiscopos videatur transferri, ipsi vultor honor Episcopi, decernimus nihil in hoc præ regulas ulterius fieri &c.*

Ex hac responsione, inquit Hiquæus, patet primò, declaratio Canonis Concilii Neocesæriensis, quem citat Damasus, qui est 13. ubi dicitur Chorepiscopos ad formam septuaginta fuisse institutos, cum hoc tamen officia Episcopalia gessisse docet Nicolaus; ac proinde fuisse eos consecratos Episcopos, & consecrationes ab eis factas Presbyterorum, licet fuerint contra Canones id prohibentes, esse validas, quæ prohibet sic ordinatos denuò reordinari, aut etiam deponi ex alia parte innocentes. Hæc ille.

Sed ego diu multumque quæsitam hanc Epistolam apud Binium Tom. 3. Conc. (ubi plerumque rimas recenset Epistolas Nicolai 1.) nullatenus potui invenire, quæ propterea mihi valde reprobatur suspecta; cum enim sit oppidò notabilis mirarer summopere, eam à Binio spontè commiseram, qui tamen addidit Appendicem Epistolam, qui quidem in illa hæcenus nunquam editarum. Et quidem in illa Appendice, Epist. 14. inscribitur ad Rodolphum Bituricensem Archiepiscopum, sed in ea nulla prorsus fit mentio Chorepiscoporum.

Præterea non est verisimile, Nicolaum, nullatenus

factâ mentione Damasi, docuisse directè ei opposita, patè Ordinationes Chorepiscoporum non esse iterandas, & septuaginta habuisse sinè dubio Episcoporum officia. Nam Damasus in Epistola sua, non semel ante citatâ, sic ait: *Quidquid inter Episcopos aut de rebus ad eos solummodo pertinentibus egerint, necesse est, ut irritum fiat: quia quod non habent, dare nequaquam possunt, præsertim cum nullum ex septuaginta discipulis, quorum speciem isti, antequam prohiberentur, in Ecclesia gerebant, nihil de hoc quòd Apostolis, eorumq; successoribus (id est Episcopis) specialiter debeatur, legitur assumptisse. Et infra: Vbi vulnus infixum est, necesse est medicinam adhibere, quâ infixâ sanetur macula, id est, reterari necessum est, quod legitime actum aut collatum minime approbatur.* Loquitur autem de Ordinationibus Chorepiscoporum.

Denique auctoritatem hujus Epistolæ videtur enarrare, quod legitur apud Binium To. 3. Conc. in Notis ad Epist. Ioannis Papæ 3. videlicet tempore hujus Pontificis (qui secundum Binium subrogatus fuit in locum Pelagii 27. Iunii a. 559.) nomen Chorepiscoporum in Gallia & Germania planè abolitum fuisse, quod etiam docet Baronius a. 572. n. 3. Quomodo ergo est credibile, Nicol. 1. qui, secundum Binium, euectus est in Sedem Apostolicam a. 858. scripsisse Episcopo Bituricensi in Gallia de Ordinationibus Chorepiscoporum? Nisi forte interea nomen illud in Gallia revivisset, de qua reviviscencia querimus primò doceri, antequam credamus, Epist. Nicolai non esse supposititiam. Ut autem foret authentica, potius favet nostræ sententiæ, quàm Adversariorum.

Itaque longè probabilis est, si non omnino certum, Presbyteratum non posse concedi à simplici Sacerdote, etiam ex commissione Pontificis, multò minus Episcopatum. Ratio desumitur ex dictis; quia in eis cessat totum fundamentum, quod pro Diaconatu, Subdiaconatu, & aliis Ordinibus habemus, scilicet Bullæ Pontificiæ suprâ allegatæ; quia nulla planè pro Presbyteratu aut Episcopatu affertur, & aliunde nullum adducitur fundamentum, aut signum voluntatis Christi, à qua totum dependet; non ergo debemus hoc concedere.

Si dixeris; Concilium Florentinum loquitur generaliter, dicens: *Ordinarius minister hujus Sacramenti est Episcopus.* Ergo respectu omnium Ordinum datur minister extraordinarius.

Respondet negando Consequentiam; quia sufficit, ut dixi in principio Conclusionis, ad veritatem istius propositionis; quòd aliquis verus Ordo, qui sit Sacramentum, possit conferri ab alio ministro, quàm Episcopo. Deinde posset dici; Pontificem ibi usum fuisse illâ voce, *Ordinarius*, ut abstraheret à quæstione, quæ adhuc erat sub lite inter Auctores, ac proinde nihil indè in illam partem omnino efficaciter colligi.

Rogas à me; cur Christus potius voluerit, ut simplex Sacerdos aliquando conferret Diaconatum & Subdiaconatum, minoreque Ordines, quàm Presbyteratum aut Episcopatum? Respondetur ex Apostolo ad Hebr. 7. v. 7. *Sinè ulla autem contradictione, quòd minus est, à meliore benedicatur;* porro simplex Sacerdos melior est seu major, id est, habet majorem potestatem, quàm Diaconus, Subdiaconus; aut alii Clerici minorum Ordinum; ergo dum hi ab illo ordinantur, adhuc verificatur dictum Apostoli: *Quòd minus est, à meliore benedicatur;* fallum autem posset videri, si ordinaretur Presbyter, cum quo habet æqualem tantum potestatem. Sicuti ergò, secundum communiorem sententiam, Diaconus non potest, etiam ex commissione Pontificis, ordinare Diaconum, aut Subdiaconus Subdiaconum; ita neque Presbyter Presbyterum.

Si inferas; ergo neque Episcopus Episcopum. Respondeo negando Consequentiam; quia non datur altior potestas Ordinis in Ecclesia; ergo debuit unus Episcopus posse ordinari ab altero.

Inferas rursus; ergo Diaconus poterit ordinare Subdiaconum, & Subdiaconus conferre minores Ordines. Respondeo rursus, negando Consequentiam; quia non dicit Apostolus; *Quòd minus est, ab omni meliore benedicatur, sed; Quòd minus est, à meliore benedicatur, id est, quòd minus est, non benedicatur nisi à meliore.*

Interim principalis ratio hujus differentiæ debet esse voluntas Christi, qui si voluisset, potuisset Presbytero dare potestatem ordinandi Presbyterum, & Diacono potestatem ordinandi Diaconum, & sic de cæteris, & adhuc aliquo modo verum esset: *Quòd minus est, à meliore benedicatur, quia non benedicatur, nisi in quantum caret Ordine, qui confertur, & in tantum conferens major seu melior est, juxta D. Bonav. 4. dist. 25. a. 1. q. 1. ad 6. Ad illud, inquit, quòd ultimò queritur, quomodo Episcopus benedicit Episcopum; dicendum, quòd hoc nullum est inconveniens, quia non benedicatur, nisi in quantum caret Ordine sive dignitate Episcopali, & sic maior est.*

Cæterùm cum nullum occurrat fundamentum dicendi, Christum totum fecisse, quod potuit in hac materia facere; negamus cum communi sententia, simplicem Sacerdotem, etiam ex commissione Pontificis, posse ordinare Presbyterum.

Et insuper dicimus; hoc ministerium ex institutione ipsa Christi nullatenus posse ab Ecclesia committi ulli, qui non sit Sacerdos, estò haberet quemcumque alium Ordinem. Quippe cum sit proprium munus Episcopi, tamquam ministri ordinati, planè conveniens fuit, ut ad summum extendi posset ad Sacerdotem, qui est proximus Episcopo; sicut suo loco diximus, Sacramentum Confirmationis, cujus Episcopus est minister ordinarius, ad summum posse

125.
Cur Christus voluerit conferri à simplici Sacerdote potius Diaconatum, quàm Presbyteratum?

Objectiones objectionis

126.
Alia objectiones

127.
Nemo potest ordinare etiam ex commissione Pontificis, qui non sit Sacerdos.

Tentio.

123.
Ratio quare Presbyteratus non possit concedi à simplici Sacerdote.

124.
Obiectio ex Conc. Flor.

Solvitur.

posse committi Sacerdoti. Et aliunde nullum exemplum aut vestigium invenitur, quod talis commissio unquam facta sit alicui non Sacerdoti.

Et haec tenent quidem de ministro huius Sacramenti valido, ut sic dicam, id est, ita ut si ordinare aliquem velit, factum teneat; ut autem Ordinatio non solum valeat, sed etiam liceat, quaedam à jure statuta sunt, paucis sequenti Conclusionis explicanda.

CONCLUSIO V.

Episcopus ordinans debet esse proprius ordinandi ratione civitatis, beneficii vel domicilii, nisi fuerit per triennium Episcopo familiaris, & beneficium statim reipsa illi conferat. Interim Ordo collatus ab alieno tenet.

128. Ex natura rei illicitum est conferre Ordines subito alieno.

Hæc Conclusio intelligitur de Episcopo, conferente Ordines usque ad Sacerdotium inclusivè. Et verò conferre hos Ordines alieno, sine debita licentia, non solum veritum est jure Ecclesiastico, verum etiam ex natura rei; sicuti veritum est ex natura rei baptizare in aliena Parochia, nisi de licentia Pastoris, ad quem ex officio pertinet, in Ecclesiæ numerum Catechumenorum recipere, licet ipsa actio baptizandi non sit actio jurisdictionis propriè loquendo.

Consimiliter dico; ex natura rei, eo ipso quod fuit institutum Sacramentum Ordinis, & facta fuit distributio regionum & locorum, ad commodius regimen necessarium, distinctæ que Dioceses Episcoporum, ac singulis proprii subditi attributi, ad Episcopum ipsum pertinet, ex suis subditis, non autem ex alienis, pro servitio Ecclesiæ ministros sibi deligere. Et quævis Ordinatio ipsa non sit actio jurisdictionis propriè loquendo, hoc est, actio jus dicendi; tamen electio ad Ordines, hoc est, ut quis ordinetur, pertinet ad habentem jurisdictionem in eum, alioquin non parva in Republica Christiana dissensio sequeretur.

129. Ecclesia superaddidit suum præceptum in Conc. Nicæno.

Quæ utique dissensio, ut certius evitaretur, Ecclesia superaddidit suum præceptum, ut patet ex Concilio Nicæno can. 16. juxta primam & secundam translationem, aut juxta tertiam can. 17. sequentis tenoris: Si quis ausus fuerit aliquem, qui ad alterum pertinet, ordinare in sua Ecclesia, quum non habeat consensum Episcopi ipsius, à quo recessit Clericus, irrita erit huiusmodi ordinatio.

Ordinatio aliter facta est valida ex

Intellige, quoad executionem Ordinis suscepti; non autem quo ad impressionem characteris, ut colligitur ex 6. Synodo Generali

c. 17. ubi sic lego: Quoniam diversarum Ecclesiarum Clerici, suas, in quibus ordinati sunt, Ecclesias relinquentes, ad alios concurrunt Episcopos, & regunt Episcopo proprio in alienis constituantur Ecclesiis, ubi contigit eos sine sui examinatione permanere, præcipimus amodo, ut nullas Clericorum, quorum in quocumque gradu sit, licentiam habeat sine demeritis literis sui Episcopi, in altera constituta Ecclesia. Qui verò hoc amodo non observaverit, ad approbationem eius, qui ordinaverit eum, deponatur tam ipse, (si ego suspenderit Ordinatio valida; alioquin non deponendus, sed omnino rejiciendus foret) quam qui eum sine ratione suscepit.

Constat cap. 1. de Tempor. Ordin. 6. ubi: Statuimus, ut nullus Episcoporum Italia, de cetero aliquem ultramontanum Clericum ordinare præsumat, nisi à nobis specialem licentiam habeat, vel ab Episcopo, de cuius Diocesi traxit originem oriendus, vel in cuius Diocesi beneficiatus existit; per eius præsentem literas causam rationabilem continentes, quare idem nolit, aut nequeat ordinari. Eos verò, qui contra præmissa contigerint ordinari, manere volumus aliquo spe dispensationis, super hoc à sede Apostolica vitanda suspensos, ac ordinantes penitentiam puniri. Idem Clemens IV.

Et Gregorius X. in Generali Concilio Lugdunensi, ut refertur eodem tit. c. 2. Eni, inquit, qui Clericos Parochia aliena absque Superiorum Ordinandorum scientia susceperit, seu officiatuæ ignorantia, vel quocumque alio figmento quolibet, presumptim ordinare, per annum à collatione Ordinis decernimus esse suspensos. His, qui contra statuta contra ralius ordinatos, in suo robore duraverint, idem Gloss. verb. Statuimus. Quod si collatæ Ordinationis non habeatur quoad executionem, q. 2. per litteras 71. dist. 6. 1.

Novissimè autem (ut omittam alia jura, quæ solent ab Auctoribus communiter allegari, & sunt obvia) Concilium Tridentinum ad propositum nostrum sic ait sess. 23. de Refor. c. 1. Vnusquisque autem à proprio Episcopo ordinatur. Qui si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id, cum cuiusvis generalis aut specialis rescripti vel privilegii prætextu, etiam statuis temporibus permissum, vel eius probitas ac mores, Ordinarii sui testimonio commendentur; si secus fiat, ordinatus à collatore Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario voluerit expedire, sit suspensus.

Ordinans, inquam, à collatione omnium Ordinum (ut communiter intelligunt Doctores) & non solum illius Ordinis, qui collatus est; & ordinatus à susceptorum Ordinum executione (ergo Ordines sic suscepti valent quoad impressionem characteris) quantum proprio Ordinario videbitur expedire, ac promissè Ordinarium poterit, quando sibi videbitur, à illius suspensione absolovere.

Addunt Aliqui privationem Clericalium privilegiorum, & incapacitatem beneficiorum, respectu eorum, qui minoribus Ordinibus, seu